

❖ *Познати претежнију од разума љубав Христову (Еф. 3, 19)*

БЕСЕДА

Љубав која претеже разум, правезилази наше поимање, то је љубав Христова. Нико не може ни наслутити ни каквоћи ни величину те љубави док се Христос у њ не усели. Може ли ико наслутити укус меда, ако никад није устима својим окусио мед? Тек кад вером уђе Христос у срце човеку, човек осети неисказани укус љубави Христове, сладосни и опојни мирис њен, и недосежну свеобухватљивост њену. Као што човек имајући Христа у срцу додирује ширину и дужину и дубину и висину познања мудрости божанске, тако исто имајући Христа у срцу човек додирује бескрајну пучину божанске љубави Христове. О браћо моја, како су речи бледе, кад треба говорити о љубави Христовој, - никад и нигде нису блеђе и немоћније него ту. Ваистину шта се може говорити пред таквим изненађујућим доказима љубави Његове: створи нас из љубави, ваплоти се из љубави, из љубави прими поругу и смрт нас ради, из љубави отвори нам небо и објави приговорљену нам славу бесмртну! Но и ово што смо набројали само је нешто од свега онога неисцрпног богатства, славе, красоте и животворне хране, што се назива љубав Христова. О кад би се само удостојили вером да се Господ Исус усели у срца наша, да би могли окусити љубав Његову неописану!

О Господе Исусе Христе, животе наш, мудрости наша и љубави наша, очисти нас и усели се у нас. Теби слава и хвала вавек. Амин.

❖ *Без мене не можете чинити ништа. (I Јов 5, 7-8)*

Господ наш није имао обичај да говори преувеличано. Ничије речи у свету нису одмереније од његових. Па кад Он каже, да ми без Њега не можемо чинити ништа, онда то тако треба буквално разумети и примити. Он говори овде о добру а не о злу; никакво добро ми не можемо чинити без Христа, мимо Христа и насупрот Христа. Он је власник, давалац и надахнитељ свуколиког добра. Никакво добро не стоји ван Њега, као што никакво зло не стоји у њему. **Ја сам чокот, а ви лозе**, рекао је Он. Шта могу лозе без чокота? Могу ли расти и плод донети? Ништа, осим постати горивом.

Може човек мислити колико хоће, но не може никада замислити једно истинско добро, које није у Христу, и које не истиче из Христа. Ако неко рекне, да он чини добра и човечна дела мимо Христа, знајте, да су та његова дела кварна у језгру, и разједена било од сујете било од скривеног себичлука. Јер човек без Христа исто је што и лоза без чокота. То нам је сам Он казао. Чокот је скривен, а не види се, а лоза се види. Ипак и грожђе на лози и сама лоза зависе од чокота. Чокот свуколиког добра расте из срца Бога Оца и налева се сладошћу Духа Светога.

Господе Боже Троједини, помилуј нас и спаси! Теби слава и хвала вавек. Амин.

❖ *А кад дође утјешитељ, кога ћу вам послати од оца, Дух истине, који од оца исходи, он ће свједочити за мене (Јов. 15, 20)*

Недокучне су дубине бића Божјега, браћо. Но Бог нити се сакрио од нас сасвим нити нам је открио све. Колико немоћ наша може носити, толико нам је откривено; колико год нам је потребно за спасење, толико нам је откривено. О Духу Светом откривено нам је, да Он од Оца исходи и Сином се шаље. Нека нико не тражи више, да не би пао у заблуду. Чим од Оца исходи, значи да је једног бића с Оцем; чим се Сином шаље, да настави службу Сина, значи да је раван Сину. **Отац свједочи за мене**, рекао је Господ Исус најпре; а сад каже за Духа истине: **он ће свједочити за мене**. Оба су сведока једнака, зато се Господ позива час на једног час на другог. И Онај који је свједочио и Онај који ће сведочити једнаки су у битности, јер не би Господ оставио сведока за будућност мањег од сведока из прошлости. Овако ми говоримо по човечански и у односу к времену, у ствари троје сведоче вечно на небу, по речима Јеванђелиста: **јер је троје што свједочи на небу: Отац, Ријеч и свети Дух, и ово је троје једно**.

Има људи, који тврде, да Дух Свети исходи од Оца и Сина. Ко им је то открио, и кад? Ми знамо, да Дух Свети од Оца исходи, јер нам је то открио Син Божји, Господ наш Исус Христос. Зато одбацујемо оне додатке нашој вери православној, који се не слажу са речима самога Господа. Но да се усвоје речи Господа пречистог потребна је велика чистота срца. Зато се више трудимо да очистимо срце наше од страсти него ли да се љубопитно навозимо умом на бескрајне дубине бића Божјег са нечистим срцем, јер ко је год тако чинио, пао је у јерес и душу своју изгубио.

О Господе Боже, велики и моћни, хвала Ти што си нам се јавио кроз Спаситеља нашег Исуса Христа, те знамо да нисмо деца мрака него синови светлости. Теби слава и хвала вавек. Амин.

❖ *Ово је требало чинити, и оно не остављати (Лк 11, 42)*

Овде се мисли на закон и милост. У душу фарисеја и сектаната не стаје ово двоје, тј. они не могу и да врше прописе закона и да чине милост, него препирући се о томе, шта је важније од овога двога, једно испуштају а друго држе. Фарисеји су формално строго држали прописе закона, али су били сасвим напустили милост и човекољубље. Сектанти пак ласкају себи, да они држе правду Божију, но сасвим одбацују прописе црквених закона.

Православље представља пуноћу вере. Оно заповеда, да се чини ово и не оставља оно. Оно је пажљиво према спољашњим прописима вере, као човек кад иде између лонаца па чува да их не разбије. Но оно је још више пажљиво према правди и милости Божјој, као човек који идући између земљаних лонаца цени ове и чува не због земље, од које су лонци направљени, него због скупоцене садржине која је у њима. Празни лонци, који се никад никаквим пићем не пуне, без праведности су као празне законске форме фарисејске. Пиће пак, које се сипа у ветар, расипа се и губи, јер се не сипа у одређене за њ судове.

И тако у Православљу нема једностраности, као што је није било ни у Господу Исусу. Господ говори Јовану Крститељу, који дише правдом и милошћу

Божјом, да треба испунити закон; а фарисејима, празним параграфлијама, без правде и милости Божије, говори: **милости хоћу а не прилога!** Очигледно је, да је важније оно што **треба чинити** од онога што **не треба остављати**. Но ни мало не значи, да је оно што је мање важно непотребно. У човечјем организму има пуно важнијих и пуно неважнијих органа, но сви они укупно чине тело човеково.

О Господе свеобухватни, не дај нам да будемо једностранни, но помози нам да испунимо сву вољу Твоју. Теби слава и хвала вавек. Амин.

❖ *Који Њега (Христа) вјерује, не суди му се, а који не вјерује већ је осуђен. (Јн. 3, 18)*

БЕСЕДА

Не суди се ономе ко верује Христа Господа, јер он сам себе суди, и исправља стопе своје према светлости која иде пред њим. Као човек у дубокој тами што подешава корак свеје према свећи у руци, тако и онај ко верује Христа, то јест ко се упутио за Христом као за светлошћу у тами живота.

А онај ко не верује - *већ је осуђен*. То јест онај ко нема путовође на непознатом путу, тек што је корачио први корак, изгубио је пут и залутао. Ко не верује Христа осуђен је на незнање, на немоћ, на гнев, на тетурање по кривим и изукрштаним путевима, на порок, на очајање, можда и на самоубиство. Осуђен је у два света: у овоме свету на бесмислену, телесну и варљивуегзистенцију, а у оном на вечну пропаст. О како је таман пут деце неверовања, и како дубок бездан између сваког њиховог првог и трећег корака!

Госпode свемилосни, заиста немамо ни у кога и ни у шта веровати ван Тебе. Ти си наш Спаситељ од таме, греха и смрти. Теби слава и хвала вавек. Амин.

❖ *Изиђох од оца, и дођох на свијет, и опет остављам свијет, и идем к оцу*
(Јн 16, 28)

Ове речи су, браћо, од судбоносне важности по нас. Јер од свега на овоме свету најважније је знати: има ли Бога, има ли живота после смрти? Ове речи су драгоцене од свега бисера у свету, и од сунца и од звезда, јер те речи изговорио је Онај који је најпозданији и најистинитији сведок. Ваистину, речи су ове извор највеће радости за нас, погњурене у очајање, и у смрт после очајања. Оне сведоче да има Бога и живота после смрти. **Изиђох од Оца** - то пре свега значи, да постоји Бог, од кога Господ Исус изиђе. **И идем к Оцу** - и то значи, да постоји Бог Отац, коме се Син Божји враћа. Обе ове речи значе у исто време, да постоји живот вечни, и да смрт не значи наше уништење. Јер ове речи Господ је изговорио пред саму смрт Своју.

О слатке и дивне благовести! Оно што је срце свих људи и племена кроз све векове тамно наслућивало, Господ је посведочио као факт, ко истину.

Још ове речи потврђују јединство Оца и Сина, и божанство Господа и Спаса нашега. Бог нас је посетио, браћо моја сам Свевишњи Бог - свети, крепки и бесмртни Бог. То је врхунац утехе наше и радости наше.

О Госпode Исусе, Сине Божји, сведоче истинити свега добра за ким срца наша даноноћно жуде, освети нас, окрепи нас и обесмрти нас. Теби слава и хвала вавек. Амин.

БЕСЕДА

❖ Ко говоре људи да сам ја (Мк 8, 27)

Ево, браћо, скоро ће 2000 година од онога дана када је Господ Исус ставио ово питање ученицима Својим. Од онда до данас ово је питање стављено сваком људском поколењу, свакоме белом дану и тамној ноћи; и свако поколење људско, и сваки бели дан и свака тамна ноћ морала је дати неки одговор на ово питање. Питање ово питање је живота или смрти, и одговор на њега живоносан или смртоносан. ***Ти си Христос Син Бога Живога***, одговорио је апостол Петар. И тај одговор је одобрен и похваљен од Господа Исуса.

Ко говоре људи данас да је Христос? Једни говоре, с Јеврејима, да је Он нарушилац закона и самозвани Месија. Други говоре, с Пилатом, да они уопште не могу да дођу до истине о овом човеку. Трећи говоре, с апостолима, да је Он Христос Син Бога Живога, Спаситељ и Искупитељ рода људског од греха и смрти, Васкрсли и Васкрситељ, Живи и Животодаван. И ми сви, крштени у име Свете Тројице, слажемо се с апостолима и светом црквом апостолском, која саборним гласом својим тако исповеда Христа Господа.

О Госпoде Сине Божји јединородни, помози нам, да Те сваког дана живота нашег као ***Божју силу и премудрост***.

Теби слава и хвала вавек. Амин.

❖ *Јер је троје што свједочи на небу: Отац, Ријеч и Свети
Дух; и ово је троје једно.
И троје је што свједочи на земљи: дух, и вода и крв; и троје је
заједно. (1 Јов. 5, 7-8)*

Кад читамо Свето Писмо треба будно да мотримо на сваку реч. Брзом читаоцу, на пример, неће пасти у очи разлика коју Јеванђелист повлачи између небеског тројства и земаљског тројства. За небеско тројство он каже: и ово је троје ј е д н о, а за земаљско: и троје је **заједно**. Огромна је разлика између бити једно и бити заједно. Отац, Син и Дух Свети су једно, док су дух и вода и крв само заједно, а не једно. Јер и непријатељи могу бити заједно али не и једно. Сви су људи на земљи заједно али нису једно. Вода и крв чине тело, а дух је дух. **Тијело пак жели против духа а дух против тијела** (Гал. 5,17); нису, дакле, једно, али су ипак заједно. И кад човек умре, заједница се кида и престаје; крв и вода иду на једну страну, а дух на другу. Дочим је божанско тројство на небесима не само заједно него и једно.

Но има једно тројство у унутрашњем небу човековом, које треба да буде не заједница него јединство, да би човек блажен био и овога и онога света. То је јединство ума, срца и воље. Докле је ово троје само у заједници, дотле је човек у рату и са самим собом и са небеским Тројством. Када пак ово троје постане једно, тако да ниједно не влада и ниједно не робује, онда човек бива испуњен једним **миром који превазилази сваки ум** (Фил. 4,7, сваку реч, свако објашњење, сваки страх и сваку жалост. Тада мало nebo у човеку почиње личити на велико небо Божје, и **образ и подобје**.

Господе троједини, помози нам личити бар на оне који личе на Тебе. Теби слава и хвала вавек. Амин.

❖ *Ко види мене види онога који ме посла (Јн 12, 45)*

Ко види светлост, види и сунце с друге стране: зар може неко видети сунце не видећи светлости? Да нам сунце не шаље своју светлост, нико од нас не би знао за сунце. Све наше знање о сунцу ми смо добили помоћу светлости која је од сунца. Никад нико није видео сунце помоћу неке друге светлости а не оне која је од сунца.

Тако је и са нашим познањем Оца помоћу сина. Ко не зна за Сина, не може знати за Оца. Ко позна Сина, позна и Оца. Ко види Сина, види и Оца. Бог се не можа познати без светлости Своје, која дође међу људе. Светлост Очева јесте Син. Ј а с а м в и д е л о, рекао је Христос. **И видело светли у тами**. Физички свет био би сав тама да није светлости од сунца. А духовни и морални свет, и сав живот људски, био би тама, да није светлости која је од Оца. А та светлост јесте Христос Господ.

Ваистину, браћо, нема праве светлости која осветљава биће Божје као што је Христос Господ. Ко Њега види, види Бога. Ко Њега не види, тај је у тами.

Господе Сине Божји, помози увек духу нашем да Тебе види, и кроз Тебе Оца Твог небесног и Духа Светога утешитеља, Тројицу једнобитну и неразделну, којој нека је слава и хвала вавек. Амин.

БЕСЕДА

❖ *И ја ћу умолити оца, и даће вам другог утешитеља да буде с вама ва вијек (Јн 14, 16)*

Тамо где постоји љубав, браћо, не постоји заповест, него молба замењује заповест. Код оних који се љубе молба има већу силу него заповест код оних који се не љубе. Света Тројица представља врховно царство и величанство љубави. Исаија именује Свету Тројицу *велики савјет* (Ис 9,6), а ваплоћеног Сина Божјег *великог савјета ангелом*, т.ј. *послаником*. Како се савет са јединством Божјим? И ти си један, па ипак се саветујеш са самим собом. Твој ум пита твоју вољу: можеш ли? и пита срце: хоћеш ли? А воља и срце питају твој ум: умеш ли? Па и поред тога унутрашњег саветовања у теби самоме, ти си један, један човек, једна личност. Наравно ово је само бледа слика и сен Свете Тројице и њенога савршенога савета. Јер је у Св. Тројици потпуна равномерност и хармонија ипостаси. Оно што хоће Отац, одмах хоће и Син и Дух Свети.

И даћу вам другог утјешитеља. Видите, како је Син Божји сигуран, да оно што Он буде умолио и посаветовао, биће одмах усвојено у Великом Савету божанском. И Отац ће се сагласити да пошаље, и Дух ће се сагласити да иде. Син Божји не каже: ја ћу умолити Оца да вам да, и верујем да ће Он дати; не, него: ја ћу умолити, и д а ћ е в а м. Он зна унапред, да ће Отац дати оно што Он буде искао; Он то зна, ако се може тако рећи, из вечнога искуства свога. Јер кроз сву вечност хармонија влада међу Оцем и Сином и Духом Светим. *Даћу вам другог утјешитеља.* Овим речима открива се потпуно равенство Сина и Духа Светога. Отац ће вам послати *другог утјешитеља*, равнсилног са Мном, једнобитног са Мном, равночног са Мном. Он ће моћи потпуно заменити Мене на свој начин, сходно Својој дивној ипостаси, која је једино различна од ипостаси Сина.

О браћо моја, видите ли, како цела Света Тројица узима учешћа у нашем спасењу? Видите ли, чији смо ми? Видите ли, какво се достојанство нама смртнима и грешнима даје?

О пресвета и преславна Тројице, Боже наш, помилуј нас и спаси. Теби слава и хвала вавек. Амин.

БЕСЕДА

❖ *А кад дође син човечји у слави својој и сви свети анђели с њиме, онда ће сјести на пријестолу славе своје (Мт 25, 31)*

Овако рече Господ, и то баш пред само најужасније понижење Своје, пред везивање, пљување, шамарање, исмевање и распеће. У најцрњим часовима Он говори о најведријем и најславнијем часу Своме. Пред ужасни и бедни излазак Свој из света Он говори о Своме поновном доласку **у слави Својој**. Најпре је дошао из пећине Витлејемске, скромно и невиђено, а идући пут доћи ће на облацима од ангела Својих. Први пут је као никао из земље, а други пут ће се јавити с неба. Први пут је стајао и клечао на земљи, а други пут ће да седи **на престољу славе Своје**.

И кад поново дође **у слави Својој** не ће бити невиђен ни за кога. Нико не ће питати, као звездари при Његовом првом доласку: **где је Цар?** Сви ће овога пута видети Цара и познати Га као Цара. Но то виђење и познање некима ће бити на радост а некима на страх и ужас. Замислите радости оних који су Његову заповест испунили, који су у Његово име молитве и добра дела вршили, а нарочито оних који су за Његово име пострадали! И замислите страха и ужаса оних, који су га пљували и шамарали и распели у Јерусалиму, као и свих оних који се кроз векове подсмевају чудесима Његовим, ругају имену Његовом, газе заповести Његове!

Господе милостиви, опрости свима нама који име Твоје призивамо а по немоћи грешимо, опрости нам пре онога величанственог и судбоносног часа када се будеш јавио у слави Твојој, са онима светим ангелима Твојим. Теби слава и хвала вавек. Амин.

❖ *Нема ништа сакривено што се неће открити, ни тајно што се неће дознати (Мт. 10,26)*

Има једно око, браћо, које никад не спава. То је око Божје. Има на небесима, браћо, више очију него звезда на своду небеском. То су очи ангелске. Никаква завеса, никакав зид, ни мрак, не могу скрити ма какву тајну на земљи од тих очију. Пред Богом Сведићим и ангелима Његовим светим све је откривено и јавно. Онај човек постаје злочинац, који поверује, да се дела људска могу сакрити. Тако су мислиле и старешине јеврејске, које припремаху у тајности свој злочин над Христом Господом, тајно Га гонише, тајно осудише, у мраку ноћном, тајно наимахше и потплаћиваше сведоке лажне, као и Јуду, и тајно Га осудише. Где су данас те њихове тајне? Све је постало јавно васцеломе свету. Пре се човек може сакрити од ваздуха него ли од вида Божјега. Све тајне људскога рода, и добре и зле, откривене су пред Богом; а многобројне од тих тајни Бог открива и васцелом свету према Своме промислу. Људи који могу да схвате ову истину, да Бог види све и зна све, опрезно се чувају и од злих помисли у тајности срца свога, а камо ли од злих дела. Кад год те срце потегли на зло, о човече, сети се ових речи, које нису од човека него од Бога: **Нема ништа сакривено што се неће открити**. А ти што чиниш добро у тајности, не малаксавај: свако твоје добро уписано је на небесима, и објавиће се у своје време.

Господе Свевидећи, помози нам и спаси нас. Теби слава и хвала вавек. Амин.

БЕСЕДА

❖ *Али који претрпи до краја благо њему (Мт. 10, 22; 24,13)*

БЕСЕДА

Господе предивни, Ти си све претрпео, све до краја, зато си постао не само блажен него и извор блаженства за све људе који себи добра желе, кроз векове и векове! И апостоли претрпеше све до краја, и уђоше у вечно блаженство.

И мученици Христови претрпеше све муке до краја, и посташе усиновљени санаследници у царству Христовом.

И светитељи претрпеше драговољну тескобу и страдања до краја, па се прославише и на небу и на земљи.

Сваки оснивач новог друштва врбује себи следбенике обећањем добрих плодова и многих наслада но прећуткује навлаш све тегобе и трудове, који воде оним плодовима и оним насладама. Једини је Господ Исус рекао сву истину Својим следбеницима, и горку и слатку страну истине. Он није обећавао плодове без службе, нити славу без страдања, нити крајњи одмор без трновитог пута, нити победу без борбе, нити сласти без горчине, нити царство без суза и одрицања.

Кад је набрајао многе муке, које ће задесити Његове следбенике, Он их најзад не оставља без утехе. Он даје смисао њиховом страдању, и не оставља их у тами. Он вели: **Али који претрпи до краја благо њему.** А какво је то благо, које чека оне који претрпе све до краја, то је и Он сам довољно открио, а то су посведочили, и до дан данас сведоче, многи светитељи, који или јавише се вернима из онога света у слави, или пак будући још у телу уздигоше се духом до виђења оне славе и оног блаженства које чека верне, избране и истрајне.

Господе, Ти си наша снага. Помози нам да претрпимо све до краја с вером да си Ти уз нас. Теби слава и хвала вавек. А м и н.

БЕСЕДА

❖ *Али ево рука издајника мојега са мном је на трпези (Лк 22,21)*

Најтеже је једном војводи војевати кад има непријатеља и унутра, у логору; не само споља, него и унутра, међу својима. Јуда је био рачунат међу своје, међутим он је био унутрашњи непријатељ. Наоколо су се збијали и згушњавали редови непријатеља Христових а унутра он је спремао издају. Рука његова била је на трпези, коју је Христос благословио, а мисли су његове биле тамо међу непријатељима, где су најцрња злоба и мржња и пакост кључале против кротоког Господа.

Но зар и данас није рука многих издајника Христа на трпези заједно са Њим? Јер која трпеза није Христова? На којој трпези нису Његови дарови? Он је домаћин, и Он корми и поји Своје госте. Ништа гости немају свога, ништа! Свако добро и свако обиље, које им се даје, даје им се руком Христовом. Није ли, дакле Христос присутан свакој трпези, као домаћин и као слуга? И нису ли, дакле, руке свију оних који и данас издају Христа, на трпези заједно са њим? Једу Његов хлеб, а говоре против Њега. Греју се Његовим сунцем, а клеветају име Његово. Живе од милости Његове, а Њега изгоне из својих домова, из својих школа, из својих судова, из својих књига, из својих срца. Газе Његове заповести вољно и злобно; ругају се Његовом закону. Зар то нису издајници Христови и следбеници Јудини? Но не бој их се! Бог није наредио да их се бојимо но да чекамо и видимо њихов крај. И Господ Христос није се убојао Јуде, нити се Он боји свих издајничких хорди до краја времена. Јер Он зна крај њихов, и Он већ има победу Своју у рукама Својим. Не бој се, дакле, ни ти. Но држи се верно Христа Господа, и кад ти се учини да Његова ствар у свету напредује и кад ти се опет учини да Његова ствар пада и гине. Не бој се. Јер ако се убојиш, може се рука твоја наћи стегнута под руком Јудином на трпези Христовој.

О Господе Свепобедни, подржи нас силом и милошћу Твојом. Теби слава и хвала вавек. Амин.

БЕСЕДА

❖ *Ја и отац једно смо (Јв. 10,30)*

Што је више чудеса чинио Господ Исус и што се више приближавао смрти, све је отвореније говорио о Себи. Многбројна чудеса и дужина времена, довољна за размишљање, дејствовали су и на незлобне и злобне; незлобни су постали пријемчиви за откривење високих тајни Божјих, а злобни су зломом све више себе помрачавали и онеспособљавали за пријем тих тајни. Зато злобни **узеше камење да га убију**

Ја и отац једно смо. Отац и Син једно су по суштини бића, но нису једно по ипостасима, јер иначе не би се звали са два имена - Отац и Син. Све особине бића Очевог има и Син, има и Дух Свети; али особине ипостаси Очевог припадају само Оцу, и особине ипостаси Сина припадају само Сину, и особине ипостаси Духа припадају само Духу. Но кад је реч о божанској суштини Син може казати: Ја и Отац једно смо; и Отац може казати: Ја и Син једно смо; и Дух Свети може казати: Ја и Отац једно смо, и ја и Син једно смо.

Јединство Свог бића са Оцем изразио је Господ Исус и даљим речима: **Отац је у мени и ја у Њему.** Може ли се јасније говорити о божанству Сина? Може ли се људским језиком јаче изразити јединство триипостасног Бога? Догма о божанству Сина Божјега као и догма о јединству бића божјега откривене су и положене самим Господом Исусом Христом. Нека нико, дакле, не поклања вере обманама неких неверника и јеретика, као да сам Господ Исус није објавио Своје божанство него да је та догма тобож доцније истакнута у цркви. Да Христос није објавио Своје божанство, зашто би Јевреји рекли Њему: градиш се Бог ? И зашто би се дигли камењем на њега?

О Господе Исусе, Сине Божји, једнобитни са Оцем и Духом Светим, помилуј нас и спаси нас силом и добротом Божанства Твога, свесилнога и преблагога. Теби слава и хвала вавек. Амин.

БЕСЕДА

❖ Док је нашљедник млад ништа није бољи од роба (Гал. 4, 1)

Док је царевић у колевци, шта ли је он бољи од сина робова? Нити је тело његово боље, нити мисли његове узвишеније, нити жеље његове чистије. Какав је син царев такав је и син робов, такав и син просјаков. И са неколико година син царев не разликује се од сина роба. Када пак син царев порасте и са пуном свешћу о свом достојанству прими власт над царевином, а када син робов порасте и са пуном свешћу подлегне јарму ропском, тада се види огромна разлика. Тада се објављује јасно, да наследник и роб нису једнаки, јер роб има да робује а цар да господари.

Тако је и с хришћанином и нехришћанином, хоће апостол да каже. Нехришћанин рабује природи, хришћанин влада природом. И нехришћански период историје рода људског показује, како је човек био роб стихија, роб тела, роб идола и творења. А хришћански период историје рода људског показује, како је човек господар и властелин, племић царскога рода, и наследник свега.

Чак и они који су знали за једнога истинитог Бога, као што су били Израилци, нису били према Богу као деца и наследници према оцу своме него као робови и слуге према господару и судији. **А кад се наврши вријеме**, и дође на земљу **Син Божији и Јединородни**, Он учини да **примимо посинаштво**, и да Духом Божјим ословљавамо Бога: **А в в а О ч е!**

Што дође, браћо, Христос на земљу? Да нас учини бољим од робова, да нам да право синова и дужност господара. Право синова јесте да именом Христовим зову Бога Оцем, и дужност је господара да владају над собом, над својим телом, над својим мислима и жељама и над свом природом око себе.

Сине Божји Јединородни, Твојом милошћу и жртвом ми смо примили посинаштво; о помози нам да га Твојом помоћи у чистоти и истини одржимо до краја. Теби слава и хвала вавек. Амин.

БЕСЕДА

❖ *Ода тада гледаше Пилат да га пусти... Тада им га предаде (Пилат) да се разапне (Јн 19, 12, 16)*

Откуд ова противречност у Пилату? Откуд ово двојство воље у једном истом човеку? Док је стајао под светлошћу лица Христовог Пилат је од свег срца хтео да пусти Праведника. Но кад га је обузела тама јеврејска, он се сагласио са делима таме. То је семе, пало у трње. Док је Христово лице светлило над семеном, семе је никло; али чим је семе остало без те светлости, тама од трња угушила га. Док је Господ Исус господарски говорио Пилату о Цару небеском рекавши му: **ти не би имао власти никакве надомном када ти не би било дано одозго**. Пилат се осећао као побеђен страхом од Бога. Но кад је гомила јеврејска викнула Пилату: **ако овога пустиш ниси пријатељ Њесару**, Пилат је био потпуно побеђен страхом од цара земаљског. И страх за тело надвладао је страх за душу, као што се и дан данас понекад дешава.

Пилат је био ученик светске мудрости. А светска мудрост не даје снаге него улева страх. Светска мудрост не подржава душу него тело. Светска мудрост не улева страх за душу него страх за тело и за све оно што је телесно. Ево у Пилату једног јасног и жалосног примера, какве људе васпитава светска мудрост мимо Бога и насупрот Христа. Но Пилатова слабокарактерна и колебљива душа није слика само незнабожаца него и неутврђених хришћана. Понеки хришћани посведневно, и неосетно а често и несвесно, хтели би час да ослободе Христа од мрачног и злочиначког инстинкта јеврејског у себи, а час опет да Га пусте томе инстинкту на распеће. То бива увек онда када један хришћанин погази неку заповест Христову ради испуњења неке своје телесне жеље. Час светлост те заповести осветли срце колебљивог хришћанина, час опет тама телесна толико навала на њега, да се он потпуно предаје њој.

Господе дуготрпељиви, не уклони светлост лица Твога од нас ни за један трен ока, да нас тама не савлада. Да останемо деца светлости до краја, Господе помози нам. Теби слава и хвала вавек. Амин.

БЕСЕДА

❖ *Ја сам пут и истина и живот; нико не ће доћи к оцу до кроза ме*

(Јн. 14, 6)

Ове речи, браћо, нису само речене, него и крвљу заливене, васкрсењем потврђене, Духом Светим у срца верних усађене, и црквом кроз векове и векове доказане и - доказане. Од свију блага на свету људи највише воле живот. И више воле људи живот него ли и истину, иако нема живота без истине. Врховно је благо, дакле, живот, а истина је темељ живота. Ко љуби живот, мора љубити и истину. Но где је пут ка истини? *Ја сам пут*, вели Господ. Он не вели: и ја сам пут, да не би неко помислио, као да има и неки други пут ка истини изван Господа Исуса. Но Он није само пут него и и с т и н а и живот, да нико не мисли као да има и нека друга истина и неки други живот изван Господа Исуса. Он се зато родио као човек, да људима пут покаже; зато се и распео, да крвљу Својом обележи пут. *Нико неће доћи Оцу до кроза ме*. Ово треба да разумеју они који се зававају помишљу, да могу познати Бога и задобити царство Божје и мимо Господа Исуса Христа. Ту лажну наду, ту очајну самообману, Господ им је сасвим пресекао горњим речима. И апостол, који је те речи чуо и записао у Јеванђељу, исказује их у посланици својој још и овако: *који се год одриче сина ни оца нема* (I Јов. 2,23).

О Господе Исусе, благословени и изворе благослова, ваистину Ти си нам једини пут, једино видело, једина истина, једини живот и животодавац. Тебе признајемо пред људима и ангелима као јединог Бога и Спаса нашега. Помилуј нас и спаси нас. Теби слава и хвала вавек. Амин.

БЕСЕДА

❖ Господ мој и Бог мој (Јн 20, 28)

Кад је апостол Тома опипао ране Господа Исуса он је узвикнуо **Господ мој и Бог мој!** Кад је Марија Магдалена чула глас Васкрслог она је у души узвикнула: **Господ мој и Бог мој!** Кад је Савле видео светлост и чуо речи Васкрслог, он је признао: **Господ мој и Бог мој!**

Кад су незнабошци с дивљењем гледали како безбројни мученици радосно подносе муке и питали их ко је тај Христос, сваки је одговарао: **Господ мој и Бог мој!**

Кад су се ругачи ругали војскама испосника и питали их, ко је тај рад кога полажу они на себе тежак подвиг, сви су имали један одговор: **Господ мој и Бог мој!**

Кад су се подсмевачи подсмевали девојкама, које се заветоваху девствовати, и питали их, ко је тај рад кога се оне одричу брака, све су имале један одговор: **Господ мој и Бог мој!**

Кад су среброљупци с чуђењем питали многе богаташе, ко је тај рад кога раздају своје богатство и постају сиромаси, сви су они одговарали једно и исто: **Господ мој и Бог мој!**

Неки Га видеше и рекоше: **Господ мој и Бог мој!** Неки Га само чуше и рекоше: **Господ мој и Бог мој!** Неки Га опипаше и рекоше: **Господ мој и Бог мој!** Неки Га опазише у ткиву догађаја и у судбама народа и рекоше **Господ мој и Бог мој!** Неки осетише присуство Његово у животу своме и узвикнуше **Господ мој и Бог мој!** Неки га распознаше по неком знамењу, на себи или на другима, и узвикнуше: **Господ мој и Бог мој!** А неки пак само чуше о Њему од других, и повероваше, и узвикнуше: **Господ мој и Бог мој!** Ваистину, ови последњи су најблаженији! Узвикнимо и ми сви од свега срца, ма како да смо дошли до познања Њега или до сазнања о Њему: **Господ мој и Бог мој!**

Теби слава и хвала вавек.

Амин.